

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1936

***

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΒΟΡΕΑ

ΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ ΚΑΙ Η ΕΛΛΑΣ

Ἡ Ἑλλάς ἐορτάζει σήμερον τὰ Ἐλευθέρια, τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, καὶ ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ γεραίρει τῶν μεγάλων πατέρων τὴν εὐκλειαν, ὅσοι ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἐδημιούργησαν τὸν πολιτισμόν, τὴν ἄσειστον κρηπίδα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων, τιμᾷ δ' ἐκείνους, οἵτινες τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν ἡμέρωσιν μετελαμπάδευσαν εἰς τὰς ἄλλας χώρας, ὕμνεϊ δὲ τοὺς μεγαλωνύμους τοῦ Γένους ἱεροφάντας, οἵτινες καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς μεγάλης ἡμῶν Ἀυτοκρατορίας ἀνημμένους διετήρησαν τῆς παιδείας τοὺς πυρσοὺς καὶ περιέθαλψαν τὴν ἰδέαν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἑθνους καὶ ἐχάλευσαν τὰ ὄπλα, δι' ὧν ἐθραύσθησαν τῆς δουλείας οἱ δεσμοί, θαυμάζει δὲ τὴν μεγαλοψυχίαν τῶν ἡρώων καὶ τὰς ὑπερόχους θυσίας καὶ τὰ ἀείμνηστα τρόπαια, ὅσα ἔστησεν ἡ Ἑλλάς κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὅτε ἐχάριζεν εἰς ἡμᾶς τὴν χρυσὴν ἐλευθερίαν.

Μετ' ἴσου δὲ θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ καὶ τὰ ἔκπαπλα γεραίρει τρόπαια, ἅτινα πρὸ μικροῦ ὑπὸ ἀληθῶς μεγαλεπήβολον ἔμπνευσιν καὶ μεγαλοπράγμονα ἠγεσίαν ἀνήγειραν οἱ Ἕλληνες ἐλευθεροῦντες τοὺς ὑπὸ τὴν δουλείαν ζῶντας ἔτι ἀδελφούς αὐτῶν καὶ ἐπιδιώκοντες τὴν ἀποκατάστασιν σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Στεφανῶνι δὲ ἅμα τῶν εὐγενῶν Φιλελλήνων τὴν μνήμην, οἵτινες εἴτε διὰ τῶν ὀπλων εἴτε ἄλλως ὑπερμαχοῦντες συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἐν τοῖς πρώτιστα τὰς μεγάλας προστάτιδας Δυνάμεις, τῶν ὁποίων ἡ χάρις ἀνάγραπτος θὰ ζῆ ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχη ἡ Ἑλλάς.

Εὐλαβῆς δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην στρέφει τὴν διάνοιαν καὶ πρὸς πάντας ἐκείνους ἡ Ἑλλάς, ὅσοι ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας ὑψηλοῦ φρονή-

ματος ἐμφορούμενοι καὶ συνέσεως θαναμαστιῆς καὶ ἀγιοτάτης φιλοπατρίας ἐρρῦθμισαν τὰ τῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς παιδείας, συνετέλεσαν δὲ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Καὶ μετέχουσι τῆς ἐορτῆς ταύτης πάντες οἱ Ἕλληνες, ἐν τοῖς πρώτοις ἡ Ἐκκλησία, ἥτις καθ' ὅλους τοὺς μακροὺς τῆς δουλείας αἰῶνας εἶπερ τις καὶ ἄλλος συνετήρησε τὰ ζώπυρα καὶ ὑπέθαλψε τὴν ὀρμὴν καὶ ἀνεροῖπισε τὸν πόθον τῆς ἐλευθερίας, πρώτη δὲ ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐμαρτύρησε καὶ ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, ἔπειτα τὰ σχολεῖα, οἱ ἄσβεστοι τῶν Πιερίδων βωμοί, οἵτινες ὑπάρχουσι τὰ ἀγιώτατα τελεστήρια τοῦ φωτισμοῦ τῆς συνειδήσεως τοῦ Ἔθνους, ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὰ Πανεπιστήμια καὶ ἡ Ἀκαδημία ἡ ἡμετέρα.

Ἄλλ' ἡ Ἀκαδημία ἡμῶν, ἥτις κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην πανηγυρίζει καὶ τὴν δεκάτην ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἀνασυστάσεως, τιμᾷ καὶ πάντας τοὺς μεγαλογνώμονας ἀνδρας, ὅσοι συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀναδημιουργίαν αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ Σίμωνος Σίνα, τὸν ὁποῖον ἀφιερῶσαντα εἰς τὴν νέαν Ἀκαδημίαν τῆς Ἑλλάδος τὸ καλλιμάρμαρον τοῦτο μέγαρον πρῶτον ἔστερε τῆς ἀθανασίας ἢ δάφνης, μέχρις ἐκείνων, ὅσοι εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως κατέβαλον τὰς βάσεις τῆς λειτουργίας αὐτῆς καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν διαθέτουσαν ὑπὲρ τῶν μεγάλων σκοπῶν, οὓς ἐπιδιώκει τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἴδρυμα. Μεθ' ὑπερηφανείας δὲ ἀποβλέπει ἡ Ἀκαδημία ἡμῶν πρὸς τὴν αἴγλην τοῦ ἐλληνικοῦ δαιμονίου, ὅπερ παλαιότατα ἤδη καὶ τὰ πρῶτα θεμέλια κατέβαλε τοῦ ἱερωτάτου τούτου ναοῦ καὶ ὥρισεν αὐτὸν ὑπερτάτην πνευματικὴν ἐσίαν, σκοπὸν ἔχουσαν τῶν Μουσῶν, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης, τὴν θεραπείαν καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καθόλου τὴν μελέτην καὶ τὴν διακόσμησιν· παρέσχε δὲ ἅμα τὸ ὑπόδειγμα, καθ' ὃ ἐρρῦθμίσθησαν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἱερὰ ὕστερον συνέστησαν καὶ σήμερον ὑπάρχουσι πανταχοῦ τοῦ κόσμου ἰδρυμένα.

Ἐπὶ τὴν αἰγίδα δὲ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ μουσηγέτου θεοῦ, οἵτινες ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ χώρῳ ἴστανται σύμβολα τῆς σοφίας καὶ τοῦ ἠθικοῦ κάλλους καὶ τῆς εὐρρυθμίας καὶ τῆς συμμετρίας, ἔτι δὲ τοῦ σοφωτάτου τῶν Τιτάνων, ὅστις ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ παρίσταται ὡς ἐμβλημα τῆς ἀκαταγωνίστου ὀρμῆς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀνίχνευσιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἡμέρωσιν, στεφανώνει τοῦ δαιμονίου τῆς Ἑλλάδος τὰ μέγιστα ἀγλαΐσματα, τὸν Σωκράτη καὶ τὸν Πλάτωνα, ἰδρυτὰς πρώτους καὶ ἥρωας αὐτῆς καὶ προστάτας.

Ἡ ἰδέα τῆς Ἀκαδημίας ἐκνοφορήθη ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἐπιστήμῃ, καὶ δὴ ἐν ταῖς παλαιότεραις σχολαῖς, μάλιστα τῶν Πυθαγορείων, ὧν γνωστότατος εἶναι ὁ ἐν Κρότωνι σύνδεσμος καὶ πολλοὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Σικελίαν,

ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Φιλολάου μέχρι τοῦ Ἀρχύτου καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Ἀλλὰ τὰ θεμέλια τῆς Ἀκαδημίας ἐτέθησαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῆς θεᾶς τῆς σοφίας πρὸ εἴκοσι καὶ τριῶν ὅλων αἰώνων, ἐν ἔτει 387 π. Χ., ὅτε τοῦ Σωκράτους ὁ δαιμόνιος μαθητῆς μετὰ τὴν πρώτην εἰς Σικελίαν ἀποδημίαν ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐν τοῖς εὐρυχώροις κήποις τοῦ Ἀκαδήμιον παρὰ τὸν Κολωνὸν τὸν Ἴππιον, ὅπου αἱ ἀπικαὶ ἔθαλλον ἐλαῖαι, αἴτινες προήρχοντο, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει παγκύφου ἐλαίας, καὶ ὁ καλλιβοτρὺς νάρκισσος καὶ ὁ χρυσαυγῆς κρόκος καὶ ἔρρεον αἱ ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ ἄπνοι κρήναι, τὰς ὁποίας ἔψαλε τοῦ Σοφοκλέους ἡ Μοῦσα, ἴδρυσεν ὁ Πλάτων τὴν σχολὴν αὐτοῦ, Κοινὸν ἔχον ἰδίαν κτῆσον καὶ περιουσίαν, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπωνύμου ἥρωος τοῦ τόπου ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς Ἀκαδημίας.

Κῆπος κατάφυτος καὶ Ἐξέδρα διὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν διδασκαλίαν ἦσαν τὰ πρῶτα τῆς σχολῆς ταύτης κτήματα καὶ ἐνδιαιτήματα, ἐν οἷς καὶ Μουσῶν ὑπῆρχεν ἱερόν. Προσετέθησαν δὲ εἰς ταῦτα ὕστερον καὶ Χαρίτων ἀγάλματα ὑπὸ τοῦ Σπενσίππου, ἀνεψιοῦ ἐπ' ἀδελφῇ καὶ διαδόχου τοῦ Πλάτωνος ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, τοῦ κάλλους πάντως καὶ τῶν Σειρήνων τῶν λόγων τοῦ αἰθεροβάμονος διδασκάλου σύμβολα, ἔτι δὲ τοῦ Πλάτωνος ἀνδριάς, ἔργον τοῦ Σιλανίωνος, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ φιλοσόφου ἀνατεθεῖς ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου.

Καὶ διετηρήθη ἡ σχολή, ἣτις συνετηρεῖτο ἐκ δωρεῶν μάλιστα τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν πλατωνικὸν θίασον, ὅστις καὶ τὴν λατρείαν τοῦ Πλάτωνος ἀφιέρωσεν ἔπειτα καὶ ἐώραταζε τὰ γενέθλια αὐτοῦ τῇ 7^ῃ Θαργηλιῶνος, ἣτοι περὶ τὰ τέλη Μαΐου, ἐπὶ ἐννέα ἑκατονταετηρίδας.

Ἐδίδαξαν δ' ἐν αὐτῇ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιόδῳ, τῇ παλαιᾷ λεγομένῃ Ἀκαδημίᾳ, παρὰ τὸν Πλάτωνα καὶ ὁ Σπενσίππος καὶ ὁ Ξενοκράτης, ὁ τὸν Σπενσίππον διαδεχθεὶς ἐν τῇ σχολαρχίᾳ, καὶ Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς καὶ Εὐδοξὸς ὁ Κνίδιος καὶ ὁ Πολέμων καὶ ὁ Κράτης οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Κράντωρ ὁ Σολεὺς καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ἵνα μεγάλα μόνον μνημονεύσωμεν ὀνόματα. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ δύο δεκαετηρίδας διέμεινεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ ἐδίδαξεν ἐν αὐτῇ καὶ τὰ πρῶτα συνέταξε συγγράμματα.

Ἐν δὲ τῇ μέσῃ Ἀκαδημίᾳ ὁ Ἀρχεσίλαος μάλιστα διέπρεψεν, ὁ ἐκ Πιτάνης τῆς Αἰολίδος, ὁ τοῦ Κράτητος μαθητῆς, καὶ Λακύνδης ὁ Κυρηναῖος, οἵτινες ἔτρεψαν τὴν Ἀκαδημίαν ἐπὶ τὴν σκέψιν, ἐν δὲ τῇ νέᾳ Ἀκαδημίᾳ οἱ περὶ τὸν Καρνεάδην, τὸν δεινὸν ἐκείνον διαλεκτικόν, ὅστις τὴν ἀκαδημαϊκὴν σκέψιν ἀνήγαγεν εἰς τὸ ἔπακρον, ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ οἱ περὶ τὸν Φίλωνα τὸν Λαρισαῖον, ὅστις ἐν Ρώμῃ καὶ τοῦ Κικέρωνος ὑπῆρξε διδάσκαλος, ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ οἱ περὶ τὸν Ἀντίοχον τὸν Ἀσκαλωνίτην, ὅστις τῆς ἐκλεκτικῆς φιλοσοφίας θιασώτης γενόμενος ἐπειράθη γὰ συμβιβάζειν τὸν Πλάτωνος τὰ δόγματα πρὸς τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τῶν Στωικῶν.

Ἡκολούθησαν οἱ Νέοι πλατωνικοί, ἐν οἷς προέχουσιν ἐκ μὲν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σχολῆς ὁ Ἀμμώνιος πρῶτος, ὁ ἰδρυτὴς τῆς νέας πλατωνικῆς αἰρέσεως, καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Πλωτῖνος, ὁ ἄρκρος ἀντιπρόσωπος αὐτῆς, καὶ ἡ περιώνυμος Ὑπατία, ἐκ δὲ τῆς ἐν Ἀθήναις Πλούταρχος ὁ Ἀθηναῖος καὶ Πρόκλος ὁ Λύκειος καὶ ἄλλοι πολλοὶ μέχρι τοῦ 529 μ. Χ., ὅτε διὰ διατάγματος τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ἐκλείσθη ἡ ἐν Ἀθήναις σχολή καὶ ἐδημεύθη ἡ περιουσία αὐτῆς.

Ἡ πλατωνικὴ αὕτη Ἀκαδημία ἐγένετο τὸ πρότυπον, καθ' ὃ καὶ αἱ ἄλλαι καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει ἀνώταται τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης ἐστίαὶ διὰ πάντων τῶν αἰώνων ἐρρυθμίσθησαν, ἐν τοῖς πρώτοις τὰ Πανεπιστήμια καὶ αἱ Ἀκαδημίαι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Πρώτη πρὸς τὴν πλατωνικὴν σχολὴν παραπλησία ἐγένετο πάσαι ἐν Ἑλλάδι ἡ Περιπατητικὴ, ἔπειτα δὲ ἡ Στωικὴ καὶ ἡ Ἐπικούρειος, ἔτι δὲ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὅσαι ἄλλαι ἐγγὺς ἴστανται πρὸς ἐκείνας.

Περιώνυμον εἶναι τοῦ Ἀριστοτέλους τὸ Λύκειον, ὅπου, ὡς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Πλάτωνος, καὶ κῆποι ὑπῆρχον καὶ περίπατος χάριν τῆς διδασκαλίας καὶ βιβλιοθήκη πλουσιωτάτη καὶ ἀνδρῶν σύλλογος περὶ τὴν ἐπιστήμην διατριβόντων καὶ τὴν τέχνην. Ἐκλείσαν δὲ τὸ Λύκειον παρὰ τὸν μέγαν Σταγίρτην καὶ ἄλλοι καὶ Θεόφραστος ὁ Λέσβιος, ὁ σοφὸς συγγραφεὺς καὶ εὐγλωττος διδάσκαλος, ὅστις καὶ τὸν κῆπον, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἡ σχολή, καὶ τὸν περίπατον αὐτῆς καὶ τὰς οἰκίας διὰ διαθήκης κατέλιπεν εἰς τοὺς θέλοντας νὰ συσχολάζωσι καὶ συμφιλοσοφῶσιν ἐν αὐτῇ· ἔπειτα δ' Εὐδήμος ὁ Ρόδιος, ὁ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι διδάξας κατόπιν τὴν φιλοσοφίαν· ἔτι δὲ Ἀριστόξενος ὁ Ταραντῖνος, ὅστις ἀπὸ τῆς Πυθαγορείου σχολῆς προσελθὼν τὰ πυθαγόρεια δόγματα ἀνέμειξε μετὰ τῶν ἀριστοτελείων πρὸς δὲ τοῦτους ὁ Δικαίαρχος, ὁ ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης, καὶ Στράτων ὁ Λαμψακηνός, ὁ σοφὸς ἐρευνητὴς, ὅστις τοῦ Θεοφράστου διάδοχος γενόμενος ἐπὶ μακρὰ ἔτη προέστη τῆς Περιπατητικῆς σχολῆς

Οὐδὲν διέφερε τοῦ Ἐπικούρου ἡ σχολή, ὁ κῆπος καὶ ὁ σύλλογος, ἐν ᾧ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες διέτριβον καὶ συνεφιλοσόφουν· ὡσαύτως δὲ ἡ Στοά, ἡ περίπυτος σχολή, ἣν ὁ Ζήνων συνέστησεν ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ Στοᾷ τῇ Ποικίλῃ, ἐκόσμησαν δ' ἐν ἄλλοις Κλεάνθης ὁ Ἀσσιος καὶ ὁ Ἄρατος ὁ ποιητὴς καὶ ὁ Χρῦσιππος καὶ ὁ πολὺς Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος καὶ Παναίτιος ὁ Ρόδιος, ὅστις καὶ ἐν Ἀθήναις ἐδίδαξε καὶ ἐν Ρώμῃ τὴν στωικὴν φιλοσοφίαν καὶ ἄλλους ἐπιφανεῖς Ρωμαίους ἀπέδειξε θιασώτας αὐτῆς καὶ τὸν νεώτερον Σικιῶνα τὸν Ἀφρικανὸν καὶ τὸν Κόϊντον Μούκιον Σκαιβόλαν καὶ τὸν Λεύκιον Αἴλιον Στίλιωνα· πρὸς δὲ τοῦτους ὁ σοφὸς Ποσειδάμιος ὁ ἐξ Ἀπαμείας.

Ἐγγύτερον πρὸς τὰς Ἀκαδημίας τὰς νεωτέρας ἴστατο τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας, ἡ ἀνωτάτη Ἀκαδημία τῶν χρόνων τοῦ Μακεδονικοῦ ἑλληνισμοῦ, ἣτις συνήθως παραβάλλεται πρὸς τὰ Κολλέγια τῆς Ὁξφόρδης καὶ τῆς Κανταβρυγίας καὶ τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Φλωρεντίας καὶ τὰς νεωτέρας Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

Ἰδρῦθη τὸ Μουσεῖον τοῦτο ἐπὶ Πτολεμαίου Α' τοῦ Σωτήρος κατὰ τὸ ὑπόδειγμα πάντως τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος καὶ ὀρθῶς ἐλέχθη κλάδος ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας τῆς ἐν τῷ Ἰππίῳ Κολωνῷ, ὑπῆρξε δὲ πιθανῶς ἔμπνευσις ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἔχουσα τὴν ἀρχὴν καὶ διὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐνισχυθεῖσα καὶ πραγματωθεῖσα ἐπὶ τῶν Διαδόχων.

Περιλαμβάνετο δὲ τὸ Μουσεῖον ἐντὸς τῶν Ἀνακτόρων, ὡς δὲ ἡ παλαιὰ Ἀκαδημία, καὶ Ἐξέδραν εἶχε διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ περίπατον, πρὸς δὲ τούτοις οἶκον μέγαν, ἐν ᾧ καὶ διέτριβον καὶ συνεσίτουν οἱ τὸν σύλλογον τοῦ Μουσείου ἀποτελοῦντες σοφοί, οἵτινες ἔργον εἶχον τὴν διὰ τῆς ἐρεῦνης προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμῶν καὶ τῆς τέχνης. Καὶ συνετηρεῖτο τὸ ἴδρυμα τοῦτο ἐκ βασιλικῶν μάλιστα χρημάτων, ἐξ ὧν καὶ μισθοὶ παρείχοντο εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐν αὐτῷ. Καὶ οἱ βασιεῖς δὲ μετὰ πολλοῦ διαφέροντος παρηκολούθουν τὸ Μουσεῖον καὶ μεγάλας κατέβαλλον φροντίδας εἰς τὴν ἀριωτέραν λειτουργίαν αὐτοῦ. Πτολεμαῖος Β', ὁ ἐπιλεγόμενος Φιλάделφος, ὅστις ἐπαινεῖται ὡς σοφώτατος καὶ φιλολογώτατος καὶ μουσικώτατος τῶν βασιλέων, καὶ τὴν μεγάλην βιβλιοθήκην ἐπλούτισε τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ζῶα ἐκόμισεν ἐξ Ἀσίας χάριν τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ γινομένων ἐρευνῶν καὶ ἀγῶνας ὥρισε φιλολογικὸν καὶ παντοῖα βραβεῖα.

Κατὰ τὰ ἑλληνικὰ δ' ἐκεῖνα πρότυπα καὶ ἐν τῷ Βυζαντίῳ Ἀκαδημία συνέστη, ἡ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Μαγναύρας ἰδρυμένη, ἀνώτατον παιδευτήριον παραπλήσιον πρὸς τὰ ἡμέτερα πανεπιστήμια, ἐν ᾧ καὶ αἱ φυσικαὶ καὶ αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι ἐδιδάσκοντο καὶ ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία καὶ ἡ φιλοσοφία καὶ τὰ νομικὰ ὑπὸ καθηγητῶν λαμβανόντων μισθοὺς ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Εἶναι ἡ Ἀκαδημία ἡ ἐπὶ Μιχαὴλ Γ' ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βάρδα τελοῦσα, ἣν ἔπειτα καὶ ὁ Μιχαὴλ Ψελλὸς ἐκόσμησε καὶ Ἰωάννης ὁ Ἰταλὸς καὶ ἄλλοι.

Ῥωσάτως δ' αἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἀκαδημαίαι, ὧν γνωστότεραι ἡ τῆς Ἐδέσσης τῆς ἐν Συρίᾳ καὶ τῆς Νισίβεως καὶ τῆς Γανδισαπώρας τῆς ἐν Περσίᾳ, ὅπου κατὰ μικρὸν εἰσῆχθη ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ ἐθεραπεύθησαν αἱ ἐπιστήμαι.

Πρὸς δὲ τούτοις αἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἀκαδημαίαι ὧν παλαιόταται ἐγένοντο αἱ τῆς Φλωρεντίας καὶ τῆς Ρώμης. Γνωριμωτάτη εἶναι ἡ τῆς Φλωρεντίας Πλατωνικὴ ἀκα-

δημία (*Academia platonica*), ἣν ἰδρυσεν ὁ Κόσμος Α' τῶν Μεδίκων (1440) τὴν ἀφορμὴν λαβὼν ἀπὸ τοῦ Γεωργίου Πλήθωνος, τοῦ Ἑλληνοῦ πλατωνικοῦ φιλοσόφου, ὅστις ἐπὶ μακρὸν χρόνον διέμεινε ξενιζόμενος ἐν τῇ Αὐλῇ τῆς Φλωρεντίας, ὡσαύτως δὲ ἡ τῆς Κρούσκας Ἀκαδημία (*Accademia della Crusca*), ἡ ἐπιφανεστάτη τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἀκαδημιῶν, ἣτις ἰδρύθη τῷ 1582 πρὸς κάθαρον κυρίως τῆς ἰταλικῆς γλώσσης, ἀναδιωργανώθη δὲ ὕστερον καὶ ὑπάρχει ἔτι καὶ νῦν. Τῆς δὲ Ρώμης γνωσταὶ Ἀκαδημίαι εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Βησσαρίωνος συσταθεῖσα καὶ ἐπὶ βραχὺ λειτουργήσασα φιλολογικὴ καὶ φιλοσοφικὴ καὶ ἡ τῶν Λυγκέων Ἀκαδημία (*Accademia dei Lincei*), εἰς ἣν ἀνήκε καὶ ὁ πολὺς Γαλιλαῖος.

Εἰς τὰ αὐτὰ δὲ πρότυπα ἠκολούθησαν αἱ νεώτεραι πολυπληθεῖς Ἀκαδημίαι, ὧν ἐπιφανέσταται εἶναι τὸ Ἰνστιτοῦτον τῆς Γαλλίας (1635) καὶ ἡ Βασιλικὴ Ἀκαδημία τοῦ Λονδίνου (1662) καὶ ἡ Βερολίνιος Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν (1711), ἃς ἐκόσμησαν οἱ μέγιστοι τῶν σοφῶν τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ἄλλ' ὄχι μόνον τὴν ἰδέαν καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἀκαδημίας ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον ἡ Ἑλλάς, ἀλλ' ὡς ἐλέχθη ἤδη, καὶ τὸ ἔργον καθώρισεν αὐτῆς. Εἶναι δὲ τῆς Ἀκαδημίας τὸ ἔργον οἷον τὸ τῆς φιλοσοφίας, ἣτις ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ σύμπαν περιλαμβάνει τὸ ἐπιστητόν, ἐν δὲ τῇ στενωτέρᾳ τὰ γενικώτερα τῆς ἐπιστήμης προβλήματα ἐξετάζουσα σπουδάζει νὰ δημιουργήσῃ ἐνιαίαν περὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ βίου θεωρίαν. Ἡ φύσις τῆς οὐσίας καὶ ἐνεργείας τῆς ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ σύστασις καὶ ἡ λειτουργία τοῦ παντός, τὸ πνεῦμα καὶ αἱ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ παντοῖαι ἐκδηλώσεις αὐτοῦ, τὰ ἰδεώδη καὶ αἱ ἀξίαι, ἃς ὁ ἄνθρωπος καθορίζει, ἵνα ρυθμίξῃ πρὸς αὐτὰς τὸν ἀτομικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν βίον, ἡ διαφώτισις τῶν ἀνθρώπων περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων, ἡ προσπάθεια πρὸς ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ εὐημερία τῶν ἀτόμων, τῶν κοινωνιῶν, ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ταῦτα συλλήβδην ἀποτελοῦσι τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ὑπεριτάτην ἀποστολήν, ἣτις εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὰς ἱεράς ταύτας ἐστίας.

Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὑπετέπωσαν τὸ ἔργον τῶν Ἀκαδημιῶν οἱ Ἑλληνες φιλόσοφοι ἐκ παλαιωτάτων χρόνων, πρὸ πάντων ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Δημόκριτος καὶ ὅσοι ἄλλοι διὰ τὴν πολυμέρειαν τῆς γνώσεως ἐγένοντο πένταθλοι τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Πλάτων πάντα τοῦ ἐπιστητοῦ τὰ μέρη κατέστησεν ὑπόθεσιν τῶν ζητήσεων αὐτοῦ, κατ' ἐξοχὴν τὰς τοῦ πνεύματος ἐκδηλώσεις. Περιθρόλητα εἶναι ὅσα περὶ τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν ἐν τῷ Τιμαίῳ μάλιστα διεξέρχεται ὁ φιλόσοφος καὶ ὅσα μετὰ

ποιητικῆς ἐξάρσεως καὶ συμβολικῆς διαθέσεως περὶ τῆς ψυχῆς λέγει καὶ τῆς ἀθανασίας, ἣν πρῶτος αὐτὸς διὰ λόγων πολλῶν ἐπεχείρησε νὰ κατοχυρώσῃ, ὡσαύτως δὲ ὅσα περὶ ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως ἐκφέρει διδάγματα καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ ἀλλαχοῦ.

Γνώριμα δὲ εἶναι καὶ τὰ περὶ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας καὶ τοῦ δικαίου, ἅτινα καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ φέρονται καὶ τῷ Πολιτικῷ καὶ τοῖς Νόμοις. Περὶ τῆς συστάσεως τῶν πρώτων κοινωνιῶν, περὶ τῆς ἀνελιξεως τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, περὶ τῶν κοινωνικῶν τάξεων, περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν πολιτῶν, περὶ τοῦ ιδεώδους τῆς πολιτείας καθόλου καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζητήματα ἐξήτασεν ἐνταῦθα ὁ Πλάτων.

Ἄλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἱστορικοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος ἐν σχέσει καὶ ἀλληλουχίᾳ πρὸς τὰ περὶ τῆς γενέσεως καὶ ἐξελίξεως τοῦ κόσμου διδάγματα καὶ περὶ ἀνακνήσεως καὶ προόδου τοῦ βίου ὠμίλησεν ὁ Πλάτων, ὅστις ἐγένετο ὁμολογουμένως ὁ κύριος ἰδρυτὴς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας.

Πολλῷ μᾶλλον διέτριπεν ὁ Ἕλληρ οὗτος σοφὸς περὶ τὴν ἐπιστήμην ἐκείνην, ἣτις σκοπὸν προτίθεται νὰ ἐξετάσῃ τὰς πράξεις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀξίας καὶ ἀπαξίας καὶ ὑποτιπώσῃ ἀρχὰς καὶ κανόνας, πρὸς οὓς ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ρυθμίζῃ τὸν βίον. Ὁ Πλάτων, ὅστις συνεπλήρωσεν ἐνταῦθα καὶ θεωρητικώτερον ἀνέπτυξε τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν τοῦ Σωκράτους, οὐ μόνον τὰ κατὰ τὴν ἠθικὴν συνείδησιν καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν ψυχολογικώτερον ἀνίχνευσεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἠθικὰ ιδεώδη ἀνέπτυξε καὶ τὰς κυρίας ἀρετὰς τελειότερον διετύπωσε καὶ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἔπειτα, οὔτινες καὶ νῦν ἐτι πολλαχῶς ἀκολουθοῦσιν εἰς τὰ μεγαλόπνοα διδάγματα τοῦ Ἕλληρος φιλοσόφου.

Σκοπὸς τῆς ἠθικῆς ἐνεργείας ἀνώτατος καὶ τέλος θειότατον καὶ ἀγαθὸν ἄκρον, πρὸς ὃ ὀφείλει ἕκαστος ὡς πρὸς κανόνα νὰ ρυθμίζῃ τὰς πράξεις, δὲν εἶναι ἡ ἡδονὴ ἢ χαμαίζηλος καὶ ἡ παχυλὴ χρησιμοθηρία, ἀλλὰ ἡ τελείωσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ κατὰ λόγον καὶ κατ' ἀρετὴν πράττειν. Εὐδαίμων εἶναι μόνος ὁ σοφός, διότι οὗτος μόνος ἀποβλέπει πρὸς τὸν τέλειον κόσμον τῶν ιδεῶν, ὧν ἀνωτάτη εἶναι ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα, πληροῦται δ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ πράττει κατὰ τὰ κελεύσματα αὐτῶν.

Πλείστον δὲ λόγον ἄξια εἶναι καὶ τὰ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς τέχνης διδάγματα τοῦ Ἕλληρος φιλοσόφου, ὡσαύτως δὲ τὰ περὶ τῆς θρησκείας. Ἡ καλαισθητικὴ συνείδησις καὶ συγκίνησις, ἡ φύσις τοῦ καλοῦ, ἡ καλλιτεχνικὴ δημιουργία εἶναι ζητήματα, εἰς τὰ ὅποια πολλὰκις ἐπανέρχεται ὁ Πλάτων, ὅστις, ὡς ὁμολογεῖται, καὶ μέγιστος ἐγένετο τῶν λογοτεχνῶν πάντων τῶν αἰώνων. Καὶ περὶ τῆς θρησκείας δὲ πολλαχοῦ διαλέγεται καὶ περὶ τῆς ροπῆς, ἣν ἔχει αὕτη ἐπὶ τὸν κοινωνικὸν βίον.

Ἄλλὰ καὶ τὰ ζητήματα τῆς ἐπιστήμης, ἣτις ὑπόθεσιν ἔχει τὰ κατὰ τὴν ὕλην καὶ τὴν σύστασιν τοῦ κόσμου καὶ τὴν λειτουργίαν, πρὸς δὲ τούτοις τὰ κατὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὀργανισμῶν καὶ ὅσα ἄλλα

συνάπτονται πρὸς ταῦτα, δὲν ἀφῆκεν ὅλως ἀνεπίσκοπτα ὁ Πλάτων. Μαρτυρεῖ μάλιστα ὁ Τίμαιος, ὅπου ἀναπτύσσεται τοῦ φιλοσόφου ἡ κοσμογονία.

Κατὰ παραπλήσιον τρόπον ἐνόησε τῶν Ἀκαδημιῶν τὸ ἔργον ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Τιτὰν τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστήμης, ὅστις ἀσφαλεστέρας κατέβαλε τὰς βάσεις τῶν ἐπιστημῶν. Ὅπως ὁ Πλάτων, οὕτω καὶ ὁ Ἀριστοτέλης πᾶσαν τὴν ἐπιστήμην, ὡσαύτως δὲ τὴν τέχνην, ποιεῖται ὑπόθεσιν τῶν ἔρουνῶν αὐτοῦ. Παρὰ τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν λογικὴν καὶ τὴν πρώτην φιλοσοφίαν ἐξήτασε καὶ τῆς φυσικῆς προβλήματα καὶ τῆς ψυχολογίας, ἔτι δὲ τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς, πρὸς δὲ τούτοις τῆς ρητορικῆς καὶ τῆς ποιήσεως ἐν τῇ εὐρύτερᾳ ἐννοίᾳ καὶ τῆς θρησκείας, πολλὰς δὲ πολλοῦ λόγου ἀξίας εἰς πάντα τὰ μέρη τοῦ ἐπιστητοῦ εἰσήγαγε θεωρίας.

Καὶ ὁ Δημόκριτος δέ, ὁ πολὺς τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ἐπιστημῶν μυσταγωγός, ἔτι δὲ οἱ Στωικοὶ καὶ οἱ Ἐπικουρείοι, οἵτινες περὶ πάσας διέτριψαν τὰς ἐπιστήμας, πρὸς δὲ τούτοις οἱ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀλεξανδρείας, πρὸς τοὺς μεγάλους ἐκείνους συμφέρονται φιλοσόφους ἐν τῷ ἔργῳ τῶν Ἀκαδημιῶν.

Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἵνα περὶ τούτου μόνον εἴπωμεν, περιελάμβανεν ἡ ἔρευνα πάσας τὰς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀκμαζούσας ἐπιστήμας. Θανμαστὴ δ' ἐγένετο τότε ἡ ἐπίδοσις καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ ἐν τῇ τέχνῃ καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ βίῳ. Φυσικοὶ, μαθηματικοὶ, ἀστρονόμοι, γεωγράφοι, ἰατροί, φιλόλογοι, ποιηταί, φιλόσοφοι ἀνῆκον εἰς τὴν περίλαμπρον ταύτην πνευματικὴν περίοδον, ἐν ἣ ἢ περὶ τὰς ἐπιστήμας διατριβὴ νέαν ἐμφανίζει ὁρμὴν καὶ πρωτοτυπίαν καὶ δημιουργίαν, ἣτις παραβάλλεται πρὸς τὴν κίνησιν τὴν κατὰ τὸν 19^{ον} μάλιστα αἰῶνα ἐπιγενομένην.

Διέπρεψαν ἐνταῦθα ὁ δαυμόνιος Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος, τοῦ ὁποίου ἡ περὶ τοῦ ἡλιοκεντρικοῦ συστήματος θεωρία ἔμελλε μετὰ δέκα καὶ ὀκτὼ ὅλας ἑκατονταετηρίδας νὰ δοξάσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Κοπερνίκου, ὁ Κόνων ὁ Σάμιος καὶ ὁ Ἀρίστυλλος καὶ ὁ Τιμόχαρις, μαθηματικοὶ ὡσαύτως καὶ ἀστρονόμοι, ὁ ἐκ Πέργης τῆς Παμφυλίας περικλεῆς Ἀπολλώνιος, τοῦ ὁποίου ἡ μελέτη τῶν κωνικῶν τομῶν ὠδήγησεν ὕστερον τὸν *Kepler* εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν νόμων τῆς περὶ τὸν ἥλιον κινήσεως τῶν πλανητῶν καὶ τὸν Νεύτωνα εἰς τὴν ἀθάνατον ἀνακάλυψιν τοῦ νόμου τῆς παγκοσμίου ἑλξεως, ὁ Ἰππαρχος ὁ ἐκ Νικαίας τῆς Βιθυνίας, τὸν ὁποῖον ἀνέδειξεν ἡ παρατήρησις ἢ περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν ἰσημεριῶν, ὁ Εὐδοξος ὁ Κνίδιος, εἰς ὃν ὀφείλεται ὁ καθορισμὸς τοῦ ἔτους, ὁ Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος, ὁ εὐρυμαθέστατος ἀντιπρόσωπος τῶν φυσικῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ἐπιστημῶν, εἰς ὃν ἀνήκει ἡ κατὰ μεγίστην προσέγγισιν

μέτροις τόξον τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς γῆς, ὁ Εὐκλείδης ὁ ἰδρύσας τὴν γεωμετρίαν, ὁ Ἀρχιμήδης ὁ θεμελιώσας τὴν μηχανικὴν, ὁ Ἡρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ὁ ὁδοποιήσας εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀτμομηχανῆς, ὁ Ἡρόφιλος καὶ ὁ Ἐρασίστρατος, οἱ ἐπιφανέστατοι ἰατροί, οἱ καταβαλόντες τὰς βάσεις τῆς ἀνατομικῆς καὶ τῆς φυσιολογίας, ἔπειτα Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς καὶ ὁ ἐκ Σαμοθράκης Ἀρίσταρχος, ὁ περιώνυμος φιλόλογος, καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος καὶ ὁ Ἀρποκρατίων καὶ ὁ Ἡφαιστίων, πρὸς δὲ τούτοις ὁ Καλλιμάχος καὶ ὁ Θεόκριτος καὶ ὁ Φιλητᾶς, οἱ ποιηταί, ἔτι δὲ ὁ Σωτίων καὶ ὁ Ἡρακλείδης ὁ Λέμβος καὶ ὁ Σφαῖρος ὁ στωικὸς καὶ πλεῖστοι ἄλλοι.

Ὅτι δ' αἱ ἑλληνικαὶ Ἀκαδημίαι δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τὴν θεωρητικὴν ἔρευναν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' ὀρμώμεναι ἀπὸ τῆς γνώμης ὅτι ἔσχατος σκοπὸς τῆς γνώσεως ὀφείλει νὰ εἶναι τῶν κακῶς ἐχόντων ἢ βελτίωσις καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἐπεδίωξαν τῶν ἐπιστημονικῶν πορισμάτων εἰς τὸν βίον καὶ τὴν ἐν τῇ κοινωσίᾳ ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν ἡ εὐημερία, μαρτυροῦσιν ἐν ἄλλοις τῶν Πυθαγορείων ὁ σύλλογος καὶ τοῦ Πλάτωνος ἡ σχολὴ καὶ τὸ Ἀύκειον τοῦ Ἀριστοτέλους. Τεθρυσλημένος εἶναι ὁ βίος τῶν Πυθαγορείων, οἵτινες πρῶτιστον ἔργον ἐθεώρουν τῆς κοινωσίας τὴν ἀναμόρφωσιν. Καὶ ὁ Πλάτων δὲ τελικὸν σκοπὸν τῆς φιλοσόφου ἐνεργείας ὥρισε τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ λαοῦ τὴν ἀνατροφὴν οὕτως ἐρρῦθμιζεν, ὥστε κατὰ πάντα τρόπον ἐφικτὴ νὰ ἀποβαίῃ ἡ εὐδαιμονία αὕτη, ἀπαραίτητον δὲ ὄρον σπουδαίας ἀσχολίας εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας ἐκίρῃζε τὴν φιλοσοφικὴν παρασκευὴν καὶ μελέτην. Σύμμετρα δὲ πρὸς ταῦτα εἶναι καὶ τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τῶν μετ' αὐτόν.

Τοιοῦτον ὑπετόπωσεν ἡ Ἑλλὰς καὶ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἔπειτα τὸ ἔργον τῶν Ἀκαδημιῶν. Ἐπὶ τὰ ἔγνη δ' ἐκείνης βαδίζουσιν αἱ νεώτεραι Ἀκαδημίαι. Δι' αὐτῶν μάλιστα καλλιεργοῦνται αἱ ἐπιστῆμαι καθόλου καὶ τὰ γράμματα καὶ αἱ καλά τέχναι, λαξεύονται δ' αἱ γλῶσσαι καὶ ἐπιδίδουσιν αἱ λογοτεχνίαι τῶν λαῶν. Καὶ ὁ ἠθικὸς δὲ βίος διὰ τῶν ἀνωτάτων τούτων προάγεται ἰδρυμάτων, ἅτινα ὡς πρυτανεῖα τῆς Ἀρετῆς κατὰ πάντα τρόπον ἐπιδιώκουσι τὴν ἐξύψωσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἀνάδειξιν.

Ἐὰν δὲ τὸ ἔργον τῆς ἀναμορφώσεως τῆς κοινωσίας δὲν προήχθη ἀκόμη διὰ τῶν Ἀκαδημιῶν, ὅσον προσεδοκᾶτο, εἶναι περιφανὲς ὅτι πολὺ ταχέως σοφώτεροι παρὰ τοῖς ἀνθρώποις πρέπει περὶ τούτου νὰ ἐπικρατήσωσι σκέψεις. Εἶναι ἀνάγκη εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ κοινωνικοῦ βίου τάχιστα καὶ πολὺ συντονώτερον νὰ μετέσχωσιν αἱ Ἀκαδημίαι, καὶ δὴ ὄχι μόναι, ἀλλ' ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν πολιτειῶν καὶ τῶν

ἄλλων παραγόντων ὅσοι συνεργοῦσι μετ' ἐκείνων, ἐν ἄκρα δὲ συμπνοία μετ' αὐτῶν νὰ παρακολουθῶσι καὶ ἐποπτεύωσι πᾶσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐνέργειαν καὶ ἀνιχνεύωσι τὴν πλημμύλειαν καὶ κανονίζωσι τὴν ἀγωγὴν τῶν ἀνθρώπων.

Μόνον οὕτω δύναται νὰ ἀναστηλωθῇ πάλιν ὁ κόσμος τῶν ὑψηλῶν ἀξιῶν, τὰς ὁποίας κατὰ μικρὸν ἔσθησεν ἡ σωφρονοῦσα ἀνθρωπότης ὡς ἀνωτάτους κανόνας, πρὸς οὓς ἕκαστον ἄτομον ὀφείλει νὰ ρυθμίζῃ τὸν βίον, τῶν ἀξιῶν, αἵτινες κλονοῦνται καὶ διασειοῦνται ὑπὸ τῆς φοβεραῆς λαίλαπος, ἣτις ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν κατὰ τοὺς ἐσχάτους τούτους μάλιστα χρόνους. Μόνον οὕτω δύναται νὰ καταλυθῶσι τὰ εἶδωλα καὶ αἱ χίμαιραι καὶ νὰ προτανεύσῃ ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ νομιμοφροσύνη καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος, ἀρεταί, αἵτινες ἀγλαΐζουσι τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Καὶ ὅχι μόνον εἰς τὴν ἐπικρατήσῃν τοῦ ἠθικοῦ βίου τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐπὶ μέρους κοινωνιῶν θὰ συντελέσωσιν αἱ Ἀκαδημαῖαι, ἐὰν εἶναι ἀληθεῖς συνεργάται τῆς πολιτείας καὶ σύμβουλοι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πλήρωσιν πολὺ σπουδαιότερον θὰ συντείνωσιν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν σκοπῶν, νὰ προάγωσι τὰ ἀνθρώπινα ιδεώδη καὶ ρυθμίζωσιν εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον τοὺς ὅρους τῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως. Εἰς τὴν εὐρυθμοτέραν σύνταξιν τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας, τὴν κατὰ μικρὸν συντελουμένην καὶ κατὰ λόγον, εἰς τὴν ἐπίδοσιν τῆς ιδέας ἀληθοῦς διεθνοῦς συμπολιτείας, εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, ἰδεωδῶν, πρὸς τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ τείνῃ ἀεὶποτε ἡ ἀνθρωπότης, ἐὰν ἐπιζητῇ πρᾶγματι τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῆς, οὐδέεις ἄλλος παρὰ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν εἶναι τεταγμένος νὰ συμβάλλῃται τόσον, ὅσον αἱ ἀνώταται αἴται ἰέρειαι τοῦ διαφωτισμοῦ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς διακοσμήσεως τοῦ βίου, ἐκάστη κατ' ἴδιαν καὶ πολλὸν μᾶλλον πᾶσαι ἐν τῇ ἐνώσει αὐτῶν.

Καὶ εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἐννοήσῃ ἡ ἀνθρωπότης ὅτι σκοπὸς αὐτῆς ὑπὸ τοσοῦτων περιβαλλομένης φυσικῶν κινδύνων δὲν εἶναι ὁ πόλεμος καὶ ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ ἐρήμωσις, συμφοραί, αἵτινες αἰτίαν ἔχουσι τὴν περιφιλιαντίαν καὶ τὰς ἄλλας κατωτέρας ὁρμάς, ἀλλ' ἡ ἄρσις ἢ ὁ εἰς τὸ ἐλάχιστον περιορισμὸς τῶν κακῶν, ἢ ἡμέρωσις καὶ ἢ ἐν εἰρήνῃ συμβίωσις καὶ ἢ ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον ρυθμίσις τοῦ βίου.

Ἡ Ἑλλάς, ἣτις καὶ τῶν ὑψηλῶν τούτων ἀρχῶν πρώτη ἐγένετο κήρυξ καὶ ἀπόστολος, πρώτη δὲ καὶ τὰ Κοινὰ ἴδρυσεν τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τὰ Κοινὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰς πολυμνήτους συνέστησεν Ἀμφικτιονίας καὶ τῆς Εἰρήνης ἴδρυσεν βωμοὺς καὶ ἐκήρυξε τὰ περὶ ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων δόγματα καὶ τὰ περὶ καθολικῆς πολιτείας, εἰς τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν πᾶσαι αἱ ἔπειτα περὶ εἰρήνης καὶ ἀδελφώσεως τῶν ἀνθρώπων διδασκαλίαι καὶ αἱ περὶ διεθνῶν συμπολιτειῶν θεωρίαι, ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἣτις κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εὐαγγελίζεται εἰς τὴν γῆν χαρὰν

μεγάλην, εὐδαιμονίζει δὲ τοὺς εἰρηνοποιούς καὶ εὐχεται ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, μέχρις ἐκείνων, οἵτινες ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις συνηγόρησαν ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν διεθνῶν δικαίων καὶ τὴν καθίδρυσιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἢ Ἑλλάς ἄς ἀποβῆ τὸ κέντρον τῆς φιλανθρωποῦ ταύτης κινήσεως. Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ ἐκείνῳ χώρῳ, ὅπου ὁ Ζεὺς ἐλατρεύθη καὶ ἡ Ἀθηναῖα καὶ παρ' ἐκείνους ὁ Τιτὰν Προμηθεύς, ὅπου ὁ Πλάτων ἴδρυσεν τὴν πρώτην Ἀκαδημίαν καὶ ἐδίδαξε τὰ ἀθάνατα αὐτοῦ διδάγματα, ἄς ἴδῃ ἡ Ἑλλάς νέον Κοινὸν ἰδρυσόμενον, διεθνὲς Κοινὸν τῶν Ἀκαδημιῶν, γὰρ θεϊότατον τοῦ παγκοσμίου πνεύματος, τελεστήριον ἀγιώτατον τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς διακοσμῆσεως τοῦ βίου, βωμὸν ἄφθιτον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀδελφώσεως τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ὁποίου σκοπὸς θὰ εἶναι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης τὰ ζητήματα γὰρ ἐξετάζει, καὶ γὰρ περιθάλλῃ καὶ ἀναρριπίζει καὶ ἔργῳ προάγει τὴν πραγμάτων τῶν ἀληθῶς εὐγενῶν καὶ ἀληθῶς μεγάλων ἰδεωδῶν τῆς ἀνθρωπότητος.
